Referat fra arbeidsmøte 3: Kultur og næring

Innhold

1. Oversikt over møteplan
2. Deltagere: hvem var invitert, og hvem kom.
3. Kort om møtet
4. Innledning og diskusjon i start av møtet
5. Oppgaver
6. Fra presentasjon og diskusjon av oppgaver
7. Vedlegg: Kort om prosjektet

GOTTLIEB PALUDAN ARCHITECTS

1. Tema for møtet: Næring og kultur

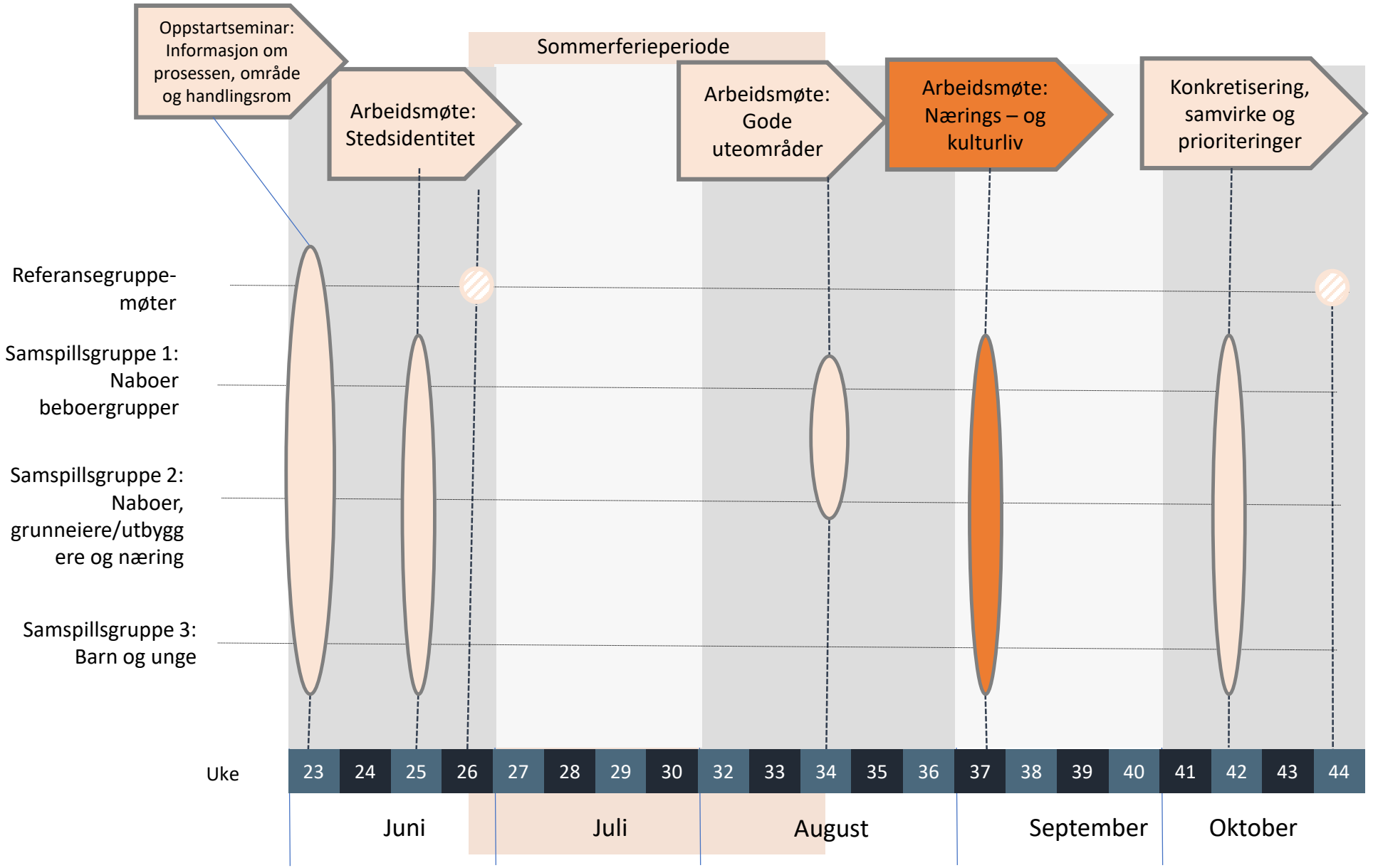

Merk: Oppdatert i hht presentert tidligere. Arbeidsmøtet om konkretisering er flyttet til uke 42, mens referansegruppemøtet er flyttet fra uke 42 til uke 44. Alt er på grunn av koordinering mellom ulike aktiviteter, samt høstferie

GOTTLIEB PALUDAN ARCHITECTS

2. Deltagere: Samspillsgrupper og prosjektgruppen

SAMSPILLGRUPPE 1 - NABOER OG BEBOERE	Representant	Tilstede
Svartlamoen beboerforening	Katrine E. Standahl	x
Svartlamoen boligstiftelse	Morten Spets, Johanna Guldberg Vegar Røe	x x x
	Olav Skjelmo	x
	Mona Undisdatter	x
Rake arbeidsfellesskap	Line Anda Dalmar	x
Lademoen Vel	Jan Olav Straume	
BL Gardemoen Park (nr. 9, 10 enheter)	Reidar Løfaldli	x
Sameiet Gardemoens gate 5 (8 enheter)	Håvard Engen	
SAMSPILLGRUPPE 2 - NÆRING OG GRUNNEIERE		
Trondheim Havn	Per Arne Tefre	
Bane NOR Eiendom	Dag Haugdal	
Stiklestadveien Eiendom v/ OBOS	Torkild Lenes	
E.C. Dahls Bryggeri	Kristian Berger	x
E.C. Dahls Pub og Kjøkken	Alexander Skjefte	
Svartlamoen Kultur- og Næringsstiftelse	Olav Sjelmo	
Ramp Pub og Spiseri	Øystein Elstad	
SAMSPILLGRUPPE 3 - BARN OG UNGE		
FAU Lilleby skole	Kristiane Lange	
Elevrådet Lilleby skole	Ranveig Fosmo Holden	
Fagenhet for oppvekst og utdanning	Rune Sandmark	
Trygg/ Lade idrett	Eivind Askeland	
Kulset Musikkmanesjen bhg	Nora Kulset	
Lademoen bhg	Gøril Linge Five	
OBSERVATØR BYPLANKONTORET TRD KOMMUNE	Vidar Vollan	
	Øystein Ask	

Alle i oversikten var invitert, det er satt kryss ved dem som var til stede.

PROSJEKTGRUPPE		
Gottlieb Paludan Architects (GPA) - ansvarlig for medvirkningsprosessen	Iselin Linga	X
	Margit Hermundsgård	x
	Kris Ervik	
Lundhagem Arkitekter - Planansvarlig	Kristine Strøm-Gundersen	x
	Jon Nordberg	x
Representanter for grunneiergruppe	Frode Reinaas	x
	Geir Halmøy	x

3. Kort om møtet

- Tema for møtet var
- Før oppgavene presenterte GPA en påminning om medvirkningsprosessen og at all informasjon nå ligger på nettsiden www.medvirkningreina.no.

- Svartlamoen presiserte i innledningen av møtet, at de har valgt å legge særlig vekt på påvirkning av området nærest dem. Det ble også avtalt at det skulle arrangeres et eget møte med Svartlamon om «nærområdet» i forkant av neste arbeidsmøte.

4. Innledning og diskusjon i oppstart

Hvordan henger temaene i møtene sammen? – et forsøk på å trekke en tråd

Hva står i planprogrammet om næring og kultur?

Illustrasjoner fra Lundhagem, som viser hva som er tenkt

Hvordan henger temaene våre sammen?

Stedsidentitet

En diskusjon om hva som kjennetegner Reina før, nå og i fremtid. Man kunne samles om at man ønsker at Reina skal representere **Mangfold og variasjon** i både beboere og uttrykk.

Konkretisering, samvirke og prioriteringer

Uteområder

Mangfold og variasjon i uteområdet, innebærer både det planlagte og «ordnete», hvor det er lett å se hvilke aktiviteter det er lagt til rette for, og det uformelle, litt ville («buskas») som legger til rette for eget initiativ.

Mangfold og variasjon i kultur og næring – hva vil det være?
Hva inneholder ordet Kultur her?
Hva slags næring, service eller handel?
Og hva er interessant, også for naboene i området rundt?

Kultur og næring

Fra planprogrammet: Premisser

Tilstrekkelig areal til offentlige tjenester og idrett

Utadrettete virksomhet i første etasje mot Strandveien og Stiklestadveien

Integrering av kontorbygg i Strandveien 43

Fra planprogrammet: Målsetninger

Moderne og attraktiv bydel

Kulturformål og boliger

Sosiale møteplasser i byrommet - steder hvor folk vil omgås

Bilfritt byliv og fotgjengervennlig gatestruktur

Illustrasjoner fra Lundhagem

GOTTLIEB PALUDAN ARCHITECTS

Illustrasjonen viser bygg som er bestemt vernet (markert i lys gul). Viser også en struktur av bygg som ikke tidligere er vist i møtene.

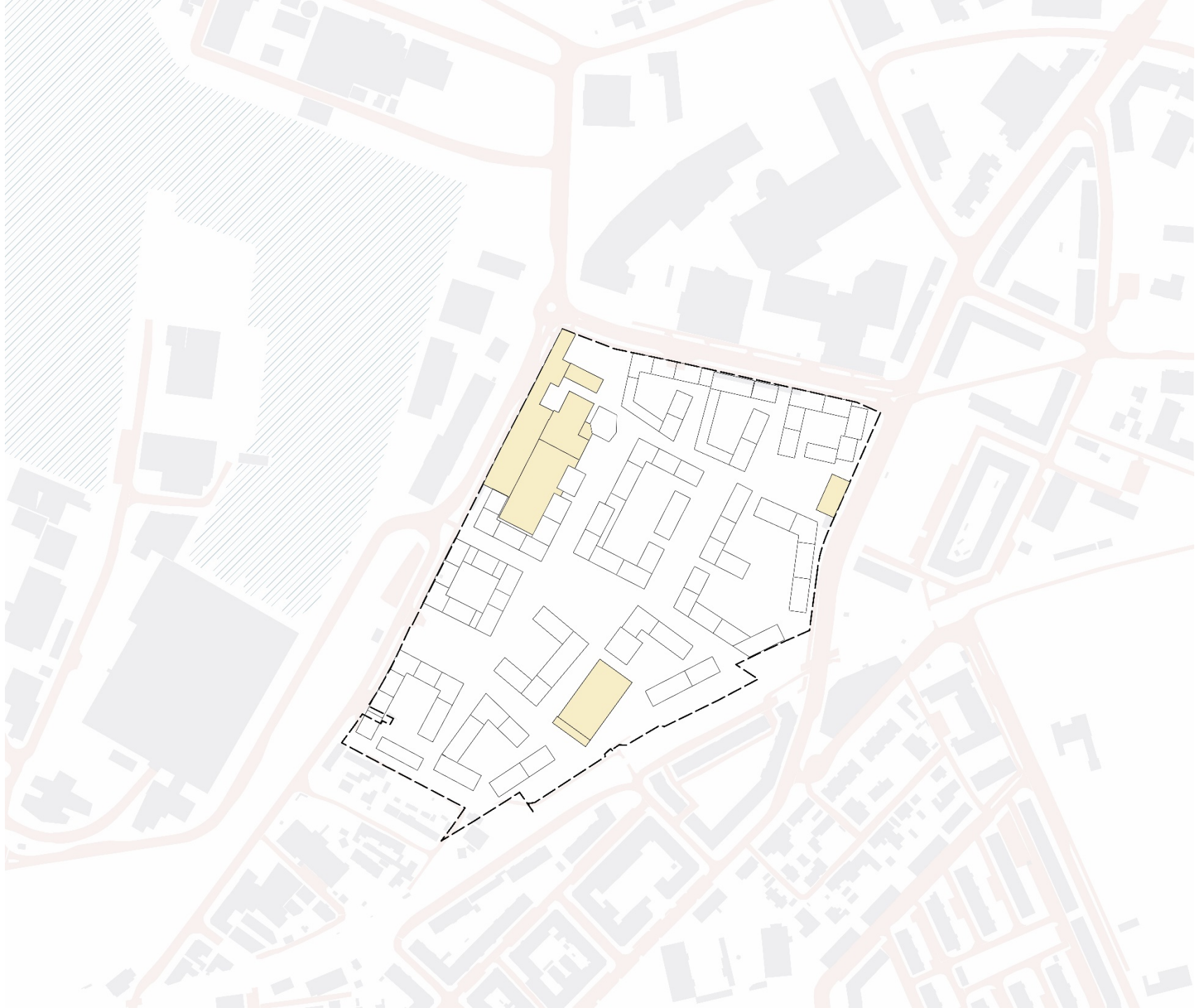

Illustrasjon som viser det grønne strekket som er tenkt å fungere som en forbindelse hvor man går eller sykler.
Det blå viser område med næring og behov for varetransport med bil

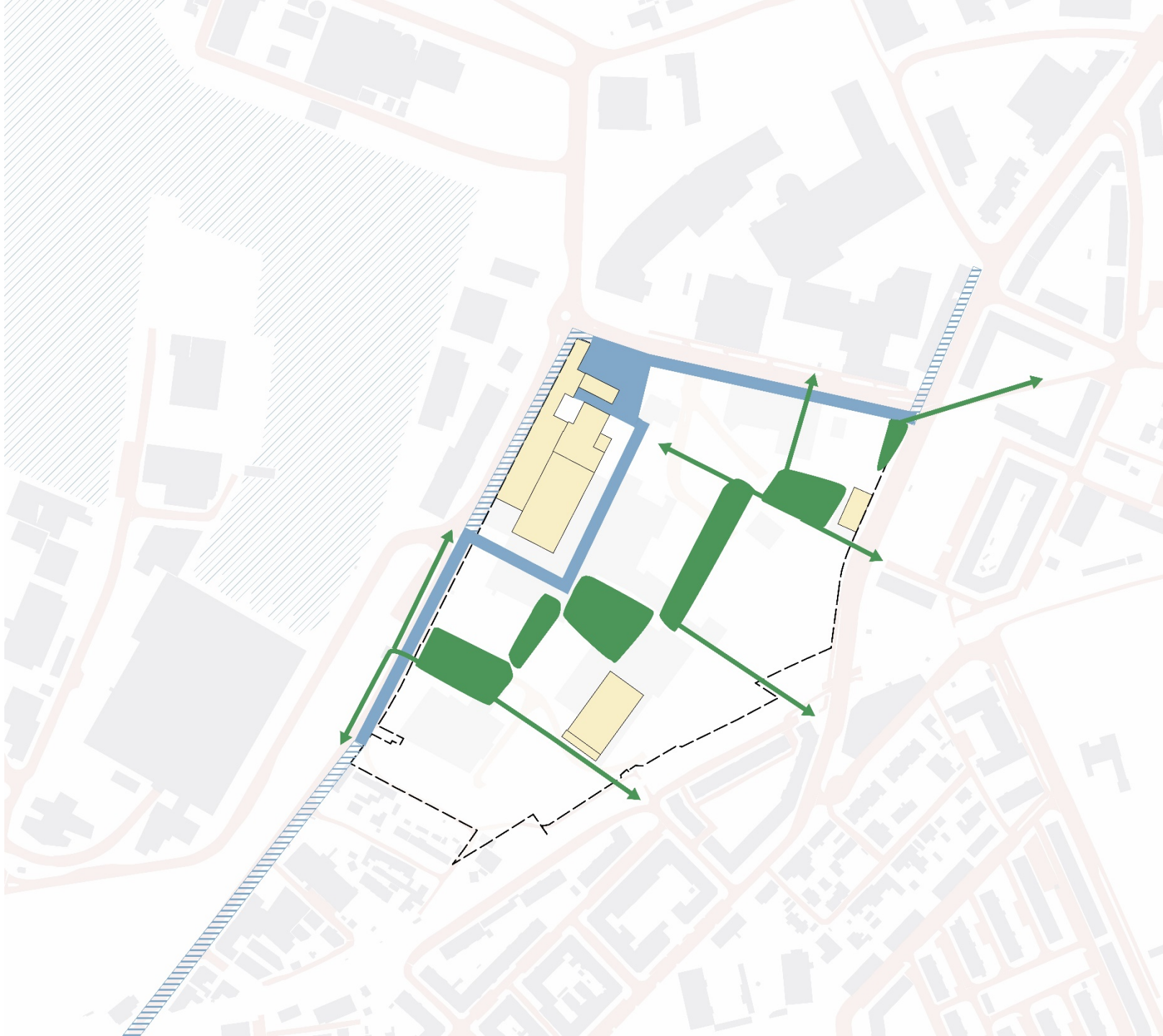

Illustrasjonen viser førsteetasjene i planlagte bygg. Med blå farge, er etasjene illustrert som næringsareal. Det vil si at noen bygg vil ha næring i første etasje, mens det videre oppover vil være bolig.
Det er viktig å merke seg høydekotene i illustrasjonen. En førsteetasje vil starte med front ut i Strandveien, mens bakre del vil ligge under bakken inn mot andre bygg. Dette fordi det er en stor høydeforskjell på området.
De blå linjene viser hvor man ser for seg bystrøk, hvor det vil være mulig å levere varer med bil. For å utnytte at varelevering til bryggeriet må skje med bil, kan man legge næring i tilstøtende bygg, slik at det knytter seg til hverandre.

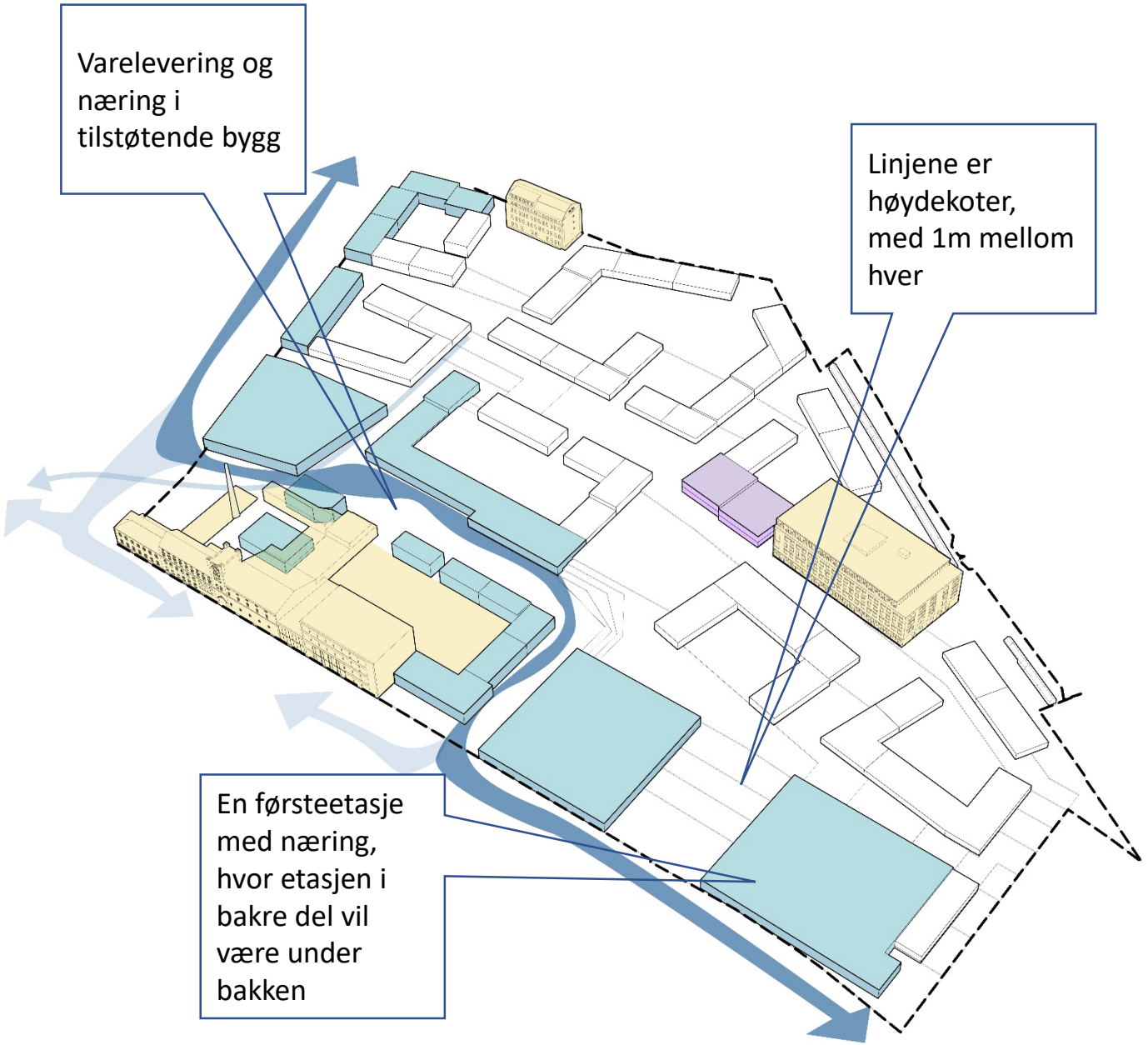

Spørsmål stilt i innledningen til møtet

- Hvem har ansvaret for å se reguleringen av ulike byområdet i sammenheng, slik at Reina, Lilleby og Nyhavna utfyller hverandre?
  - Svar: Kommunen har ansvaret for dette, både som samtalepartner med Reinaprosjektet, men også gjennom sin Kommunedelplan, som er en overordnet plan for kommunen.
- Hva skal bevares av bygg?
  - - LundHagem viste på sine illustrasjoner
- Lav leie er gjerne et premiss – hvordan kan det legges til rette for?
  - Om man har et areal som kan brukes og leies ut til lav leie, må det subsidieres av noe, for eksempel av boligene eller fra næringsaktører. Dvs at man "sponser" noe areal ved hjelp av en kommersiell aktør.
- Spørsmål til deltakerne, som utgangspunkt for møtet:
  - Hva er det nærmiljøet kan bidra med av innspill til aktivitet
  - Er det spesielle kulturformål man mener det er behov for
  - Hvilke typer næring har behov for lav leie?

5. Oppgaver

- Mål: få ideer, kombinasjoner og prioriteringer på hvordan man skaper gode, mangfoldige og varierte uterom.
- Oppgave 1. Oppvarming – velge et rom dere kjenner i Trondheim
- Spørsmål for å analysere området, gjøres individuelt og deles i plenum
- Oppgave 2 – Offentlige uterom
- Oppgave 3 – Private uterom

GOTTLIEB PALUDAN ARCHITECTS

Oppvarmingsøvelse

Del 1: Du som bor i nærheten:

- Hvor finner du som oftest de butikkene eller servicetilbudet som du bruker?
- Hvor får du dine kulturinntrykk/kulturtilbud? (og hva er de?)
- Noter gjerne for deg selv først, del i gruppa

Del 2: Ta utgangspunkt i hva gruppa la fram – og diskuter:
Er det noe som savnes i området i dag?

- Handel og service
- Kulturtilbud

Oppgave Kultur – hva er viktig for Reina?

Ta utgangspunkt i det dere har kommet fram til – hva vil være viktig for Reina?

Hva slags tilbud?

Hvordan er forslag til tilbud sammenlignet med det som finnes fra før?

(større, mindre, annen organisering, tillegg til, mangler helt)

Hva er viktige premisser for å legge til rette for denne typen tilbud?

Oppgave Næring, service, handel – Hva er viktig for Reina?

Ta utgangspunkt i det dere har kommet fram til – hva vil være viktig for Reina?

Hva slags tilbud?

Hvordan er forslag til tilbud sammenlignet med det som finnes fra før? (større, mindre, annen organisering, tillegg til, mangler helt)

Hva er viktige premisser for å legge til rette for denne typen tilbud?

6: Diskusjon i gruppe 1:

Gruppa fikk i oppdrag å starte med å snakke om Næring som tema, og fortsette med kultur etterpå. Dette for å sikre at begge tema ble diskutert i gruppene.

Flere ulike servicetilbud ble foreslått: Kaffebar, klesbutikk, nisjebutikker, apotek, mat, frisør, treningssenter.

I tillegg ble det trukket frem at man også kunne se på muligheter for å drive produksjon på området (a la E.C. Dahls). Det er viktig å skape arbeidsplasser på området hvis det skal være nullutslipp.

Område-image ble diskutert. Kan Reina kan bli en sirkulærøkonomi-hub? Fokus på gjenbruk, flerbruk, urbant landbruk, skape arbeidsplasser.

Et innspill til etablering av dagligvarebutikk på området, var å unngå at hele fasaden rundt kvartalet stenges av. Kan heller legge små lokaler til andre ting langs fasade og så trekke dagligvare inn og ned i bygget. Inngangspartiet til dagligvare vil fortsatt kunne være veldig synlig.

Tomme flerbruksareal som ikke legger for mange føringer på bruk, som kan benyttes til aktuelle ting både innenfor næring og kultur.

Det ble diskutert hvordan man også kan tiltrekke seg mennesker som bor i områdene rundt, og gi dem eierskap til området. Det er viktig å gi dem grunner til å stoppe på veien gjennom, f.eks. ved en kaffebar. Denne kan også være tilknyttet et parkareal slik at det føles ok å ta med kaffe og benytte seg av parken.

Det ble spilt inn at det finnes noen scener for kunst og musikk i dag og man kan se på hvordan disse kan forsterkes eller videreutvikles.

Et bydelshus på området ble foreslått. Et sted man kan leie til bursdager, dåp, andre arrangement. Det finnes et i nærheten i dag, Øystbyen bydelshus, men det har nok ikke kapasitet til å serve alle. Kan tenke seg at et slikt bydelshus driftes på dagtid, f.eks. av en ideell organisasjon som tilbyr rimelig (eller gratis) kaffe.

Det ble stilt spørsmål ved krav til fotballbane på området. Er det en bane som skal driftes av kommunen? Vil kommunen fordele treningstider til lag på banen? Kan det da tenkes at det er treninger der fra 17-23 hver dag? Hvis dette er tilfelle må man tenke lurt rundt plassering av bane og avskjerming fra boliger og andre felles uteområder pga. støy (lyd, lys).

GOTTLIEB PALUDAN ARCHITECTS

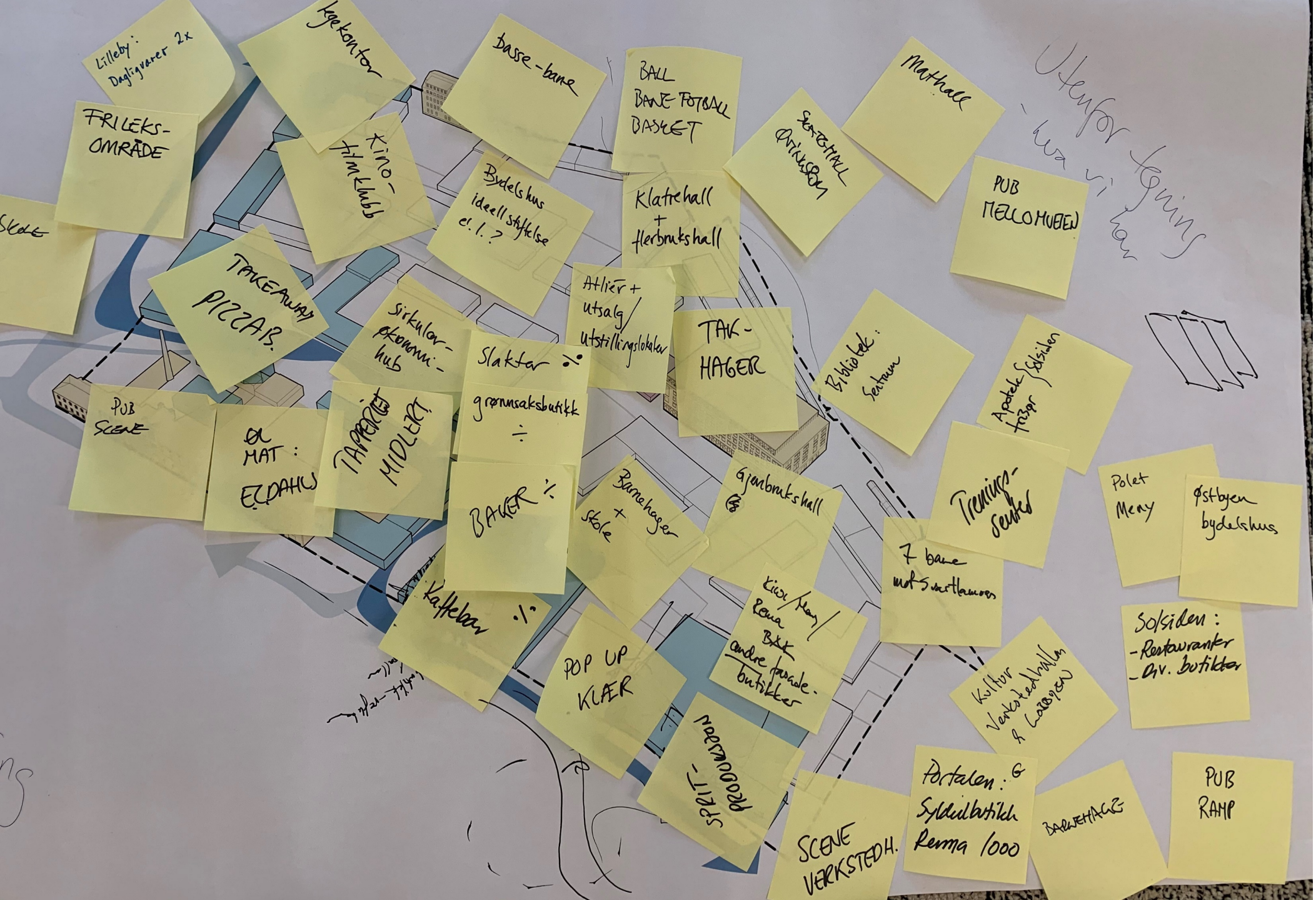

GOTTLIEB PALUDAN ARCHITECTS

6: Diskusjon i gruppe 2:

Gruppa fikk i oppdrag å starte med å snakke om tema Kultur først, og deretter næring. Dette for å sikre at begge tema ble behandlet i møtet

Bruken av bygget Langeland og Skei ble tatt opp, ved at man kunne ønske bruke dette arealet, fordi det er så stort (og man bevarer historie). Byen mangler i dag store areal for plasskrevende kunstutstillinger, nysirkus, opera eller loppemarked. Dette er areal for hele byens aktiviteter som kunne vært drevet for selvkost.

En tilleggsfunksjon med å benytte areal på denne delen av området, er at det da ville bli færre boliger mot Svartlamon, som slik kunne fungere som en buffer og overgang mellom de to områdene. På Svartlamon er det for eksempel ofte høy musikk, som da kan være sjenerende for boliger, men som da ville fått en skjerming.

Bydelshus ble også nevnt som noe som kan legge til rette for aktivitet, også gjennom utleie eller utlån av lokaler for kafe eller arrangementer.

Andre ideer for overgangen mellom de to områdene, var etablering av en skole, type folkehøyskole, som kunne undervise i økologisk dyrking osv. Dette er et tiltak som også kunne kobles på aktiviteter for beboere på Reina, om hagedyrking kunne være en aktivitet.

Aktiviteter: Trondheims skøytekonge Hjallis hadde sterk tilhørighet i området, derfor vil en isbane kunne være en god aktivitet å legge til Reina. Det kunne ligge mellom Svartlamon og Reina, og kunne være en ballslette om sommeren.

Det ble også snakket om at det kunne være aktuelt å etablere en hundeluftegård.

På temaet næring ble det ikke tid til så mye diskusjon, men det som ble nevnt var behov for dagligvare, frisør og apotek. Det ble også nevnt et gårdsutsalg med kortreiste varer, og at det kunne etableres tjenester knyttet til aktiviteter på området.

GOTTLIEB PALUDAN ARCHITECTS

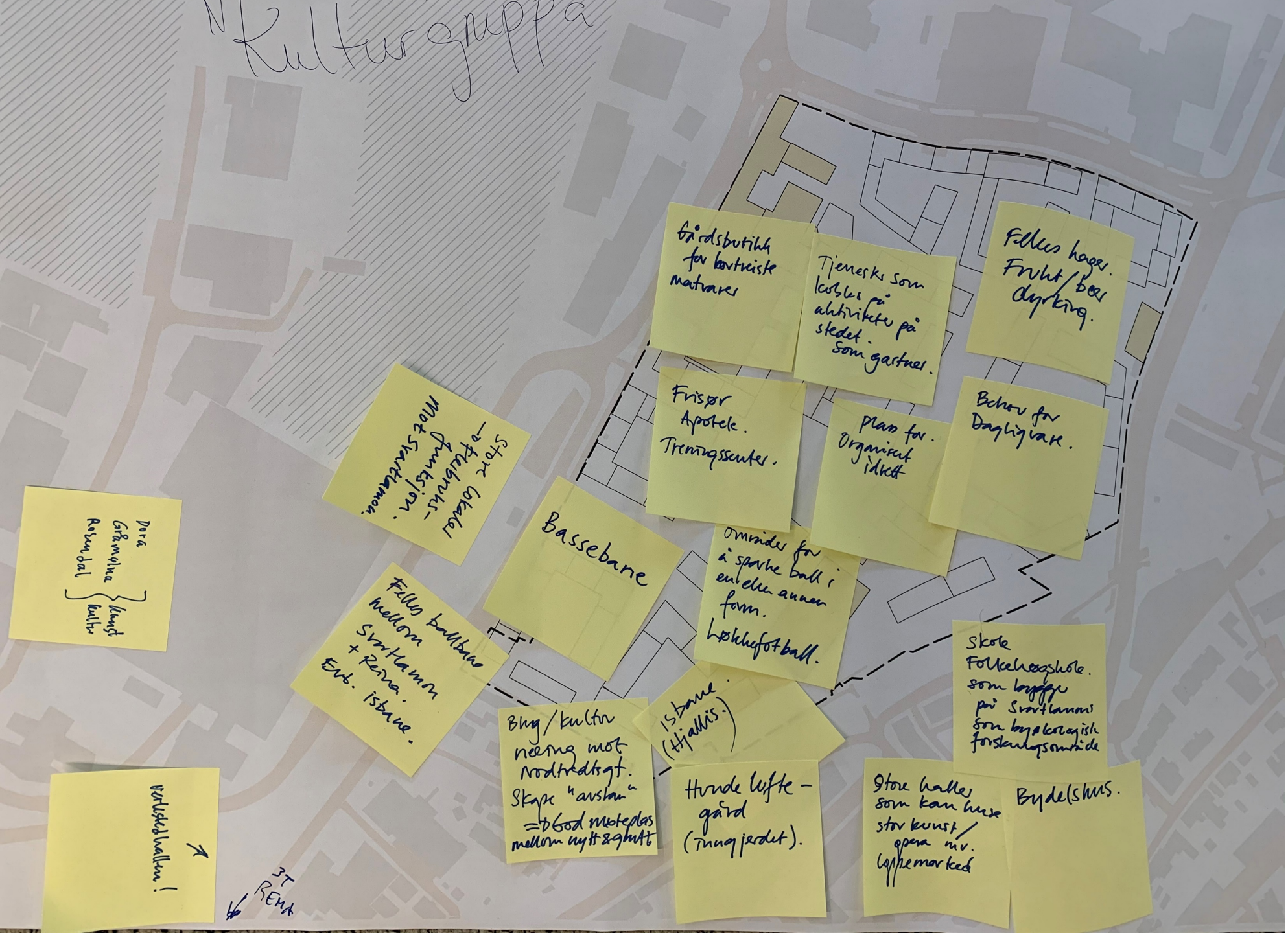

GOTTLIEB PALUDAN ARCHITECTS

Fra plenumsdiskusjon og avslutning

Gruppene delte i plenum, hva de hadde kommet fram til på hvert av temaene.

Det ble ingen ekstra diskusjon i plenum, men en utveksling av de ideene som hadde kommet fram.

Til slutt i møtet ble det minnet om hva som er tema neste gang, og det ble avtalt at det blir arrangert et eget møte for Svartlamon i forkant. Dette for å særlig kunne diskutere tema som er relevant opp mot Svartlamons område.

GOTTLIEB PALUDAN ARCHITECTS

7. Vedlegg: Kort om prosjektet

Plan, hvem deltar og hvordan jobber vi med medvirkning

GOTTLIEB PALUDAN ARCHITECTS

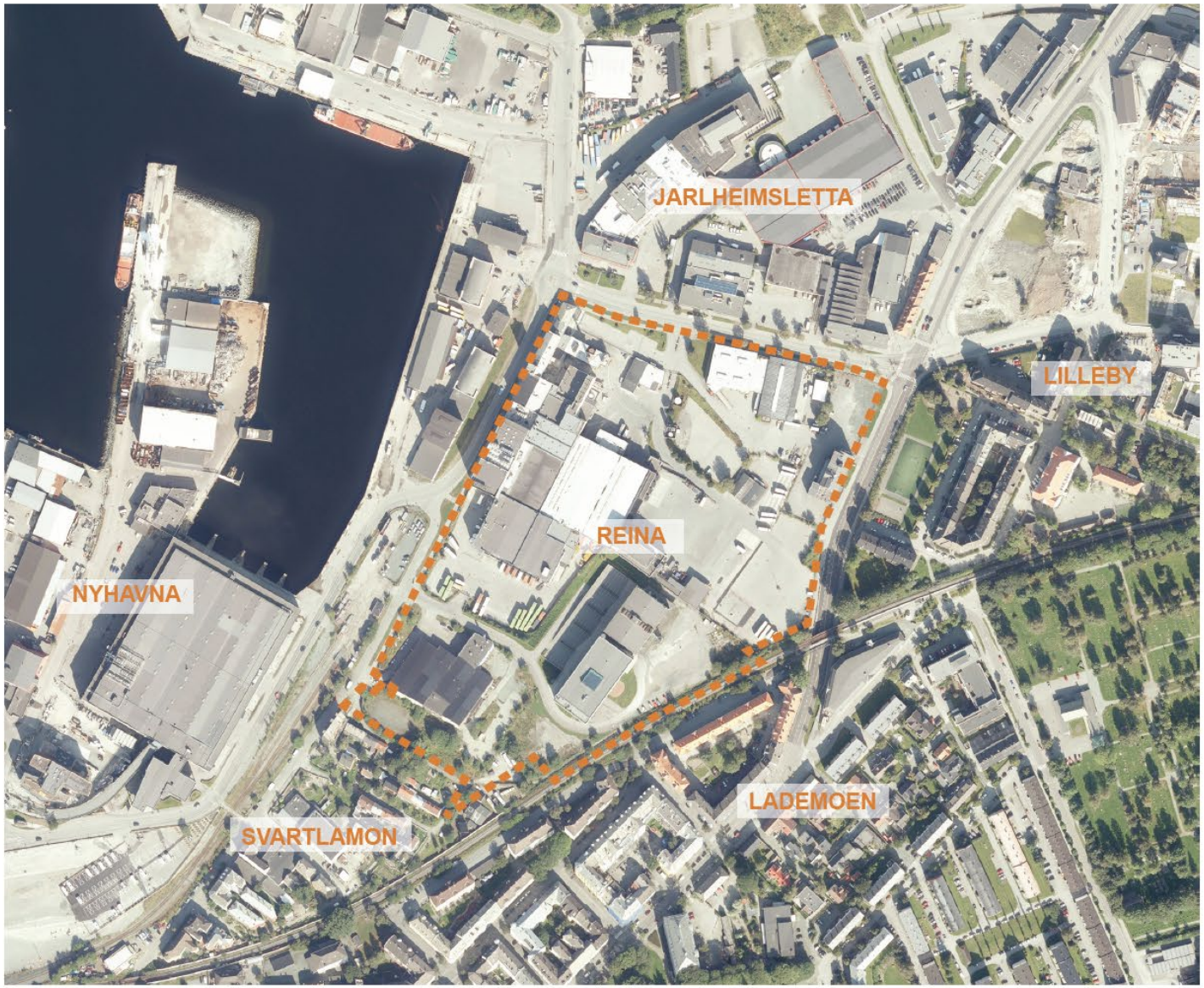

Reina, Trondheim

Bryggerikvartalet E C Dahls med naboeiendommer

Reina ligger mellom de etablerte boligområdene Svartlamon og Lademoen i syd, Lilleby i øst, Nyhavna i vest og Jarlheimsletta og Ladehammeren i nord.

Mens Lilleby allerede er under utvikling, er planarbeidet for Jarlheimsletta startet opp, mens det nylig ble avholdt arkitektkonkurranse for transformasjonen av Nyhavna etter kommunedelplan for dette området.

Med kort avstand til Midtbyen, transformasjonen av det gamle industribeltet, og stoppesteder for både metrobuss og tog, ligger forholdene tilrette for å utvikle Reina til å bli et sentralt og spennende sentrumsområde i Trondheim.

VIDERE PLANPROSESS
Fremdrift

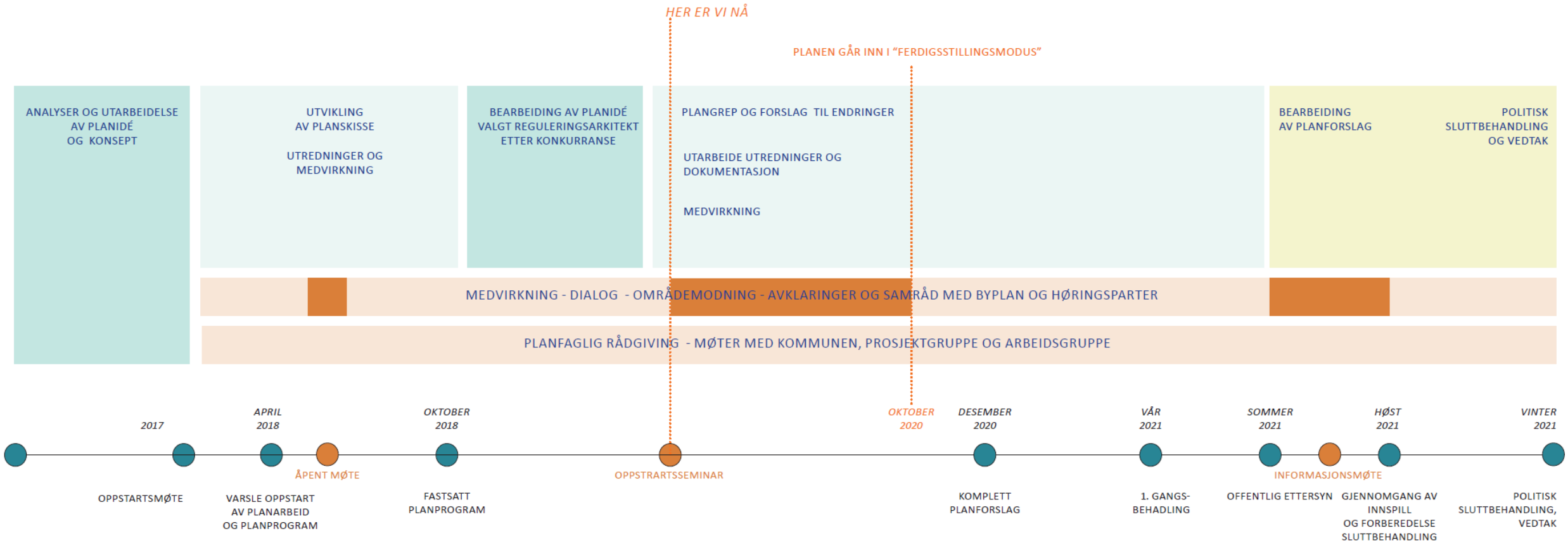

Hvem er prosjektteamet?

- **Gottlieb Paludan Architects (GPA);**
  - Prosessledelse av arbeidsmøter, design av medvirkningsprosessen i tett samarbeid med planansvarlig og oppdragsgiver. GPA har ansvar for at prosessen legger til rette for den kunnskapsinnhenting som planansvarlig og oppdragsgiver har behov for.
  - **Margit Hermundsgård, Kris Ervik og Gunhild Solem Eidsvik**

- **Lundhagem;**
  - Planansvarlig og den som har eierskap til resultat fra medvirkning og ansvar for å ta resultat inn i planarbeidet. Sentral i å konkretisere tema i prosessen, i tett samarbeid med GPA og oppdragsgiver.
  - **Kristine Strøm-Gundersen, Jon Nordberg**

- **Grunneiergruppe;**
  - Oppdragsgiver, eier av resultat, og viktig rolle i å konkretisere tema i prosessen. Tett samarbeid med GPA og Lundhagem
  - **Frode Renaas, Geir Halmøy**

Formål og mandat for deltagere i medvirkning

- **Formål: Å få innspill og ideer fra mange relevante aktører, som kan gi gode løsninger i planprosessen**

- **Tre samspillsgrupper**
- Naboer: Beboerforeninger, velforeninger og boligstiftelse i området
- Lokale aktører: Næringsdrivende, grunneiere og utbyggere
- Barn og unge: Idrett, representanter fra barnehage og skole (FaU).
- Samspillsgruppene skal diskutere problemstillinger ut fra sitt perspektiv, samt komme med innspill, til de oppsatte temaene i møtene.
-
- **Referansegruppe:**
- Representanter fra beboerforeninger
- Representanter fra kommunens råd
- Planansvarlig
- Utbygger
- Referansegruppa skal tolke og bearbeide elementene fra møter i samspillsgruppene, og sikre at alle interesser blir ivaretatt i prosessen.

Arbeidsform medvirkningsprosess

Arbeidsform for samspillsgrupper vil være arbeidsmøter.

- Arbeidsmøte vil si at man diskuterer og jobber med ulike spørsmål knyttet til de enkelte tema. Kart og illustrasjoner vil bli brukt for å støtte ideprosessen. Resultat fra hvert arbeidsmøte vil bli dokumentert.
- Noe forhåndsinformasjon kan samles inn ved hjelp av spørreundersøkelser i forkant av arbeidsmøte.

Arbeidsform for referansegruppa vil være arbeidsmøter.

- Hensikten med møtene vil være å tolke og bearbeide elementene fra møter i samspillsgruppene, og sikre at alle interessenter blir ivaretatt i prosessen.

Primært skal møtene gjennomføres digitalt, ved hjelp av Teams, Zoom og Miro. Det vurderes også om noen møter bør gjennomføres fysisk, dersom digital gjennomføring kan bli utfordrende for enkelte grupper eller tema.